

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра економіки

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З ПІДГОТОВКИ ТА НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ МАГІСТРА**

для студентів денної та заочної форми навчання

Освітній рівень: другий (магістерський) вищої освіти

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: Бізнес-економіка

Факультет: економіки і підприємництва

Укладачі: Осіпова А.А., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки
Ревуцька А.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Смолій Л.В., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Мудрак Р. П., доктор економічних наук, професор кафедри економіки
Костюк В. С., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки
Фротер О.С., кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки

Рецензенти: Соколюк С.Ю.— завідувач кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, д.е.н., професор
Коротєєв М.А. — доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, к.е.н., доцент

**Методичні вказівки з підготовки та написання кваліфікаційної роботи магістра
ОПП «Бізнес-економіка» спеціальності 051 «Економіка» – Умань: Редакційно-видавничий відділ УНУС. 2024. 64 с.**

Розглянуто та рекомендовано для практичного використання кафедрою економіки (протокол № 1 від 07 серпня 2024 р.).

Розглянуто та рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва Уманського національного університету садівництва (протокол № 1 від 08 серпня 2024 р.).

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Підготовчий етап до написання кваліфікаційної роботи магістра	8
2. Основні вимоги до кваліфікаційної роботи магістра	12
3. Вимоги до змісту кваліфікаційної роботи магістра	13
4. Правила оформлення роботи	20
5. Керівництво кваліфікаційною роботою магістра та контроль за ходом її виконання	35
6. Порядок допуску та підготовка кваліфікаційної роботи магістра до захисту	40
7. Процедура публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра	43
8. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи магістра	44
Додатки	48

ВСТУП

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується вищим навчальним закладом (науковою установою) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Методичні рекомендації розроблені у відповідності до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців освітнього рівня «Магістр» спеціальності 051 «Економіка», призначені для надання допомоги студентам у виконанні кваліфікаційної роботи магістра згідно з чинним «Положенням про дипломне проектування в Уманському національному університеті садівництва» і містять основні вимоги, які ставляться до змісту та оформлення кваліфікаційної роботи магістра, організації її виконання, порядку захисту та оцінювання.

Публічний захист кваліфікаційної роботи магістра є формою підсумкової атестації випускників ОПП «Бізнес-економіка» спеціальності 051 Економіка на здобуття освітнього ступеня «магістр». Підготовка кваліфікаційної роботи магістра передбачена навчальним планом освітньої програми. Увесь процес навчання студента за освітньою програмою підготовки магістра завершується захистом кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії.

Метою виконання кваліфікаційної магістерської роботи є набуття вмінь проведення соціально-економічних досліджень і професійних компетентностей, базуючись на процесах визначення актуальних проблем, об'єкта та предмета дослідження, проведення сучасної діагностики діяльності і розвитку суб'єктів господарювання різних форм власності, вирішення конкретних практичних завдань щодо підвищення результативності функціонування бізнесу. Працюючи над кваліфікаційною магістерською роботою, здобувач має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань, побудови логічного плану й оптимальної структури дослідження, роботи з джерелами інформації, аналізу та оцінки різних

аспектів об'єкту дослідження, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій. Під час захисту роботи магістрант підтверджує свої здібності виконувати самостійні наукові дослідження на підставі отриманих теоретичних знань, практичних умінь та навичок.

Основними завданнями виконання та захисту кваліфікаційної роботи магістра як форми підсумкової атестації є набуття визначених освітньо-професійною програмою «Бізнес-економіка» загальних та спеціальних (фахових) компетентностей та програмних результатів навчання:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проєктів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК12. Здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

ПРН 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.

ПРН 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.

ПРН 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.

ПРН 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.

ПРН 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.

ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

ПРН 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.

ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН 16. Формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

Кваліфікаційна робота магістра повинна мати логічний, доказовий, аргументований характер, містити глибокий самостійний аналіз досліджуваної теми; мати реальні пропозиції щодо вдосконалення діяльності, що вивчається на досліджуваному об'єкті; бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

На підставі успішних результатів захисту кваліфікаційної роботи магістра на засіданні ЕК здобувачу присвоюється кваліфікація «магістр з економіки» спеціальності 051 «Економіка».

Поради щодо вибору теми кваліфікаційної магістерської роботи, її розкриття, вимоги до її оформлення і захисту на засіданні екзаменаційної комісії, приклади найпоширеніших помилок, що виникають при виконанні кваліфікаційної роботи, розглядаються в цих методичних рекомендаціях.

1. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Вибір теми кваліфікаційної роботи магістра та її затвердження.

Вибір теми. На підготовчому етапі до виконання кваліфікаційної роботи магістра студентом за умов консультативної допомоги обраного ним майбутнього наукового керівника визначається напрям наукового дослідження, у його руслі згодом конкретизується і уточнюється тема роботи. Зазвичай конкретний напрям наукового дослідження обирається із загальної проблематики, яка розроблена кафедрою економіки для кваліфікаційних робіт магістра, проходить процедуру щорічного оновлення та узгодження на засіданні кафедри і затверджується Вченою радою факультету. Орієнтовна пропонована тематика кваліфікаційних робіт магістра представлена у Додатку 1. Закріплення теми кваліфікаційної роботи за студентом здійснюється за його заявою на ім'я завідувача кафедри (Додаток 2). Крім того, кваліфікаційні роботи магістрів можуть виконуватися за тематикою, яку замовлятимуть організації, підприємства та підприємницькі структури, що уклали з університетом контракти на навчання студентів або мають із ним договори співпраці та співдружності. Студент за погодженням із керівником може запропонувати свою тему дослідження за умов відповідного обґрунтування доцільності її розробки. Під час вибору теми кваліфікаційної роботи магістра доцільним є подальший розвиток і поглиблення наукових досліджень, проведених раніше, результати яких знайшли відображення при публікації статей, матеріалів наукових диспутів, конференцій тощо. Разом із вибором теми визначається база дослідження, за матеріалами якої буде виконуватися робота: бюджетна установа, промислове підприємство, підприємство агропромислового комплексу будь-якої форми власності чи інший суб'єкт економічної діяльності, який подає самостійну звітність. Діяльність обраного суб'єкта повинна передбачати можливість інформаційного забезпечення дослідження в рамках обраної теми. Якщо пропозиції студента щодо вибору бази дослідження відсутні, то кафедра може призначити підприємство або установу, з якими університет має відповідну

угоду. В рамках підвищення практичної цінності кваліфікаційних робіт магістра та поглиблення зв'язків випускових кафедр з виробництвом, вітається виконання тем кваліфікаційних робіт на замовлення керівництва бази дослідження. В такому випадку разом із заявою на виконання кваліфікаційної роботи магістра до вищого навчального закладу може подаватись лист-замовлення від замовника, за матеріалами якого виконуватиметься кваліфікаційна робота (Додаток 3).

Практична цінність та реальність кваліфікаційної роботи магістра значно підвищується при наявності акту про впровадження результатів наукових досліджень у діяльність підприємства (установи, організації) за матеріалами якого виконується робота (Додаток 4), де вказано точну назву теми кваліфікаційної роботи магістра та прізвище, ім'я, по батькові її автора, назву підприємства (установи, організації), на замовлення якого виконувалась кваліфікаційна робота. У тексті акту необхідно відзначити факт застосування у практичній діяльності реального об'єкта (підприємства, організації або установи) пропозицій і рекомендацій, розроблених виконавцем або з його особистою участю. При цьому необхідно чітко вказати перелік і сутність використаного матеріалу, відобразити ефект від впровадження запропонованих рекомендацій. Вірогідність інформації у акті підтверджується підписом одного з перших керівників організації або структурного підрозділу й засвідчується печаткою. Довідка додається до кваліфікаційної роботи магістра та подається разом з іншими супроводжувальними документами.

Список студентів-магістрів, перелік їх тем та наукових керівників кожного затверджуються наказом по університету.

Після вибору теми науковий керівник видає студенту завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра (Додаток 6) та складає в розрізі розділів роботи календарний план-графік її виконання. Орієнтовні строки виконання етапів проектування наведено в Додатку 7. Завдання, підписане керівником, затверджене завідувачем кафедри, видається студенту не пізніше, ніж за тиждень до початку дипломного проектування. Завдання і календарний план при оформленні кваліфікаційної роботи магістра слід розмістити після

титульної сторінки. Порушення студентом календарного плану виконання кваліфікаційної роботи магістра фіксується науковим керівником, який інформує про це завідувача кафедри та декана факультету.

Права і обов'язки виконавців кваліфікаційної роботи магістра.

Студент-дипломник має право:

- обирати тему кваліфікаційної роботи з переліку запропонованих випусковою кафедрою або пропонувати власну тему з обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання щодо зміни теми роботи шляхом звернення з відповідною заявою на ім'я завідувача кафедри;

- користуватися інформаційною базою кафедри;

- користуватися комп'ютерною технікою кафедри, довідковою літературою, інформаційними стендами, методичними вказівками щодо виконання та оформлення роботи магістра;

- отримувати консультації керівника кваліфікаційної роботи магістра;

- самостійно обирати варіант вирішення завдань роботи магістра;

- у разі допуску до захисту кваліфікаційної роботи магістра завідувачем випускової кафедри пройти основний захист роботи на засіданні Екзаменаційної комісії;

- не менш як за добу ознайомитися зі змістом відгуку керівника та рецензії рецензента, готувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження до захисту кваліфікаційної роботи магістра перед ЕК;

- звертатися (в усній чи письмовій формі) до голови ЕК, керівництва університету, Міністерства освіти і науки України зі скаргами або апеляціями щодо порушення своїх прав. Оцінка, яка одержана після захисту кваліфікаційної роботи магістра на засіданні екзаменаційної комісії оскарженню не підлягає.

Обов'язки студентів-дипломників:

- самостійно виконує роботу;

- регулярно (не менше одного разу на два тижні) інформує керівника про стан виконання роботи відповідно до календарного плану-графіка. Надає на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

- при розробці питань враховує сучасні досягнення науки, використовує передові методи наукових та експериментальних досліджень, приймає обґрунтовані рішення із застосуванням системного підходу;

- використовує сучасні комп'ютерні технології при виконанні розрахунків;

- відповідає за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення кваліфікаційної роботи та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проектування випускової кафедри, існуючим чинним нормативним документам та державним стандартам;

- чітко дотримується календарного плану-графіку виконання кваліфікаційної роботи магістра, встановлених правил поведінки в кабінетах кафедри, своєчасно та адекватно реагує на зауваження та рекомендації керівника кваліфікаційної роботи магістра;

- у встановлений календарним планом-графіком термін подає роботу для перевірки керівнику і, після усунення їх зауважень, повертає керівнику для складання відгуку;

- отримує всі необхідні підписи у розділах, завданні, а також резолюцію завідувача випускової кафедри про допуск роботи до захисту;

- особисто передає кваліфікаційну роботу, допущену до захисту, рецензенту, готує на його вимогу необхідні пояснення з питань, які розроблені в кваліфікаційній роботі;

- ознайомлюється зі змістом відгуку керівника і рецензії та готує (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження при захисті кваліфікаційної роботи перед ЕК. Вносити будь-які зміни або виправлення у роботу після одержання відгуку керівника та рецензії забороняється;

- надає керівнику електронну версію кваліфікаційної роботи для її перевірки на оригінальність (не менш як за десять діб до попереднього захисту на кафедрі) відповідно до вимог Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва;

- обов'язково попередньо захищає роботу на кафедрі;

- своєчасно (не менш як за десять діб до його безпосереднього захисту перед ЕК), реєструє кваліфікаційну роботу у деканаті факультету та (не пізніше, ніж за добу до захисту) передає підготовлену, перевірену та допущену до захисту кваліфікаційну роботу секретарю ЕК на випусковій кафедрі;

- готує доповідь і мультимедійну презентацію до захисту кваліфікаційної роботи;

- своєчасно прибуває на захист кваліфікаційної роботи або попереджує завідувача кафедри та голову екзаменаційної комісії (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин та наступним наданням у деканат документів, які засвідчують їх поважність.

2. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи магістра

Основний текст роботи – 40-50 сторінок.

Дипломна робота повинна містити:

- ✓ титульний аркуш (Додаток 5);
- ✓ завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра;
- ✓ календарний план-графік виконання дипломної роботи;
- ✓ реферат (1 сторінка);
- ✓ зміст ;
- ✓ вступ (до 2-х сторінок);
- ✓ розділ 1 (до 5 сторінок);
- ✓ розділ 2 (від 20 до 25 сторінок) – структурований на підпункти 2.1. 2.2.;
- ✓ розділ 3 (до 10 сторінок);
- ✓ висновки (до 2-х сторінок);
- ✓ список використаних джерел (не менше 50 джерел) ;
- ✓ додатки (за необхідності).

3. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Титульний аркуш.

Титульний аркуш кваліфікаційної роботи магістра (Додаток 5) містить назву університету, факультету та кафедри, де виконувалась робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; тему роботи; шифр і найменування спеціальності; науковий ступінь, вчене звання, ім'я, прізвище наукового керівника; місто і рік.

Завдання на виконання роботи.

Завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра (Додаток 6) містить назву університету, факультету та кафедри, де виконувалась робота; прізвище, ім'я, по батькові автора; тему; найменування спеціальності; терміни подання роботи на перевірку керівнику та рецензентові; назви розділів роботи, прізвища, ім'я, а також підписи наукового керівника, дата видачі завдань на

виконання роботи та її окремих розділів.

Календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи магістра.

Календарний план-графік виконання кваліфікаційної роботи магістра (Додаток 7) містить прізвище, ім'я, по батькові автора роботи та графік її виконання, підписується науковим керівником і виконавцем-здобувачем.

Реферат.

У рефераті вказується короткий зміст роботи (основні відомості про роботу, методах та результатах її виконання). Реферат починається із зазначення теми, обсягу роботи, кількості ілюстрацій, таблиць, графіків і використаних літературних джерел.

Анотація до кваліфікаційної роботи магістра готується українською та англійською мовами та повинна містити інформацію про зміст кваліфікаційної роботи. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Тому слід використовувати синтаксичні конструкції, притаманні мові ділових документів та стандартизовану термінологію, уникати маловідомих термінів і символів. Зміст анотації формується на основі висновків до кваліфікаційної роботи магістра і повинен містити короткий виклад результатів дослідження. Наприкінці кожної анотації наводяться ключові слова відповідною мовою (5-15 слів та словосполучень, написаних в стрічку через кому в називному відмінку), які виражають основні поняття теми кваліфікаційної роботи магістра. Обсяг реферату не повинен перевищувати 1 сторінки (Додаток 8).

Зміст.

Зміст подають на початку кваліфікаційної роботи магістра. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків, додатків, списку використаних джерел (додаток 9).

Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів (за необхідності).

Якщо в тексті кваліфікаційної роботи магістра вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи,

позначення, тощо. Їх перелік може бути поданий в роботі у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Перелік умовних позначень слід друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх детальне розшифрування. Якщо в роботі використовують спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо, які повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Вступ.

Розкриває сутність і стан проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику кваліфікаційної роботи магістра в рекомендованій нижче послідовності:

- *Актуальність теми* Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне - сутність проблеми або наукового завдання.

- *Мета кваліфікаційної роботи магістра.* Формулюють мету роботи та завдання для її досягнення. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

- *Об'єкт дослідження* – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, обрану для вивчення. *Предмет* дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага студента, оскільки предмет дослідження визначає тему дипломної роботи, яка визначається на титульному аркуші як її назва.

- *Методи дослідження.* Подають перелік використаних методів

дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

-В кінці вступу обов'язково вказують, що виступає інформаційною базою дослідження (наукові праці, нормативно-правові акти тощо).

-В кінці вступу вказують, зі скількох розділів складається кваліфікаційна робота магістра, на скількох сторінках викладена основна її частина, скільки таблиць і рисунків вона містить, скільки найменувань містить список використаних джерел. Обсяг вступу не повинен перевищувати 2-3 сторінки (4% від загального обсягу роботи).

Основна частина.

Основна частина кваліфікаційної роботи магістра складається з трьох розділів, кожний з яких починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу може передувати передмова з коротким описом обраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів дослідження;
- детальну характеристику об'єкта дослідження;
- проєктно - рекомендаційну частину дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Перший розділ кваліфікаційної роботи магістра – теоретичний. Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у діяльності суб'єкта дослідження. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури розкриваються підходи різних авторів щодо розв'язання проблеми, показується, у чому полягає подібність, а у чому – відмінність їх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему. У цьому розділі

подається оцінка чинних законів, постанов та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів. Теоретичне обґрунтування, сутність, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи полемічності, ствердженої власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження. Обсяг першого розділу – до 5 сторінок (до 10 % загального обсягу дипломної роботи).

Другий розділ (не менше 3-х підпунктів) – аналітичний, забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій (аналітичні дані наводяться за 3-5 і більше років). У ньому наводиться коротка організаційно-економічна характеристика об'єкта дослідження: власність, організаційно-правова форма, галузева приналежність, коли і ким засновано, місцезнаходження, схема структури управління. Для суб'єктів господарювання виробничої сфери – забезпеченість виробничими ресурсами та ефективність їх використання, виробничий напрям спеціалізації, основні показники його економічної ефективності підприємства або аналіз інших показників діяльності установи, організації чи підприємства за звітний період. Опис, характеристика сучасного стану досліджуваної теми на об'єкті дослідження, діагностування діяльності підприємства щодо обраного напрямку дослідження, ґрунтовний аналіз із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію. Аналіз обов'язково повинен відповідати методологічному матеріалу, розкритому у попередньому розділі. Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дозволяють визначити сутність фінансово-економічних процесів, що мають місце в суб'єкта дослідження, їх особливості, тенденції та перспективи. Оцінка сучасного стану

соціально-економічної діяльності повинна здійснюватися з урахуванням чинників позитивної та негативної дій. Якщо можливо, текст слід ілюструвати реальними документами (що наводяться в додатках), які обов'язково слід супроводжувати стислим коментарем. Для виконання другого розділу студент має зібрати фактичні дані. Джерелом інформації є планові і фактичні показники фінансової діяльності, статистична та бухгалтерська звітність суб'єкта досліджень, як мінімум за 3-5 останніх років, накази, розпорядження, результати спостережень, опитувань і обстежень та інших методів дослідження первинної інформації, які використовуються студентом під час виробничої практики. Особливе значення має правильне узагальнення накопиченого фактичного матеріалу, групування та обробка даних, на основі яких провадиться кваліфікований аналіз, обґрунтовуються пропозиції. З метою підтвердження набутих навичок роботи на ПЕОМ і умінь з алгоритмізації та складання програм у роботі бажано використати інформаційні технології. Обсяг другого розділу – 20-25 сторінок (40-50% загального обсягу кваліфікаційної роботи магістра).

Завданням *третього, рекомендаційного розділу* є розробка рекомендацій, пропозицій, моделей управління параметрами розвитку та діяльності об'єкта дослідження на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені у першому розділі, а також висновків проведеного у третьому розділі дослідження. У цій частині наводяться заходи щодо поліпшення діяльності суб'єкта дослідження. Система заходів логічно впливає з теоретичної та аналітичної частин і спрямована на подолання суперечностей між реальним і бажаним станами об'єкта з урахуванням індивідуальних завдань, тобто конкретні заходи (пропозиції, рекомендації тощо) студента-випускника повинні спрямовуватися на забезпечення показників економічного зростання. Пропозиції щодо вдосконалення діяльності суб'єкта дослідження мають відповідати напряду дослідження. Обсяг третього розділу – до 10 сторінок (до 20 %) загального обсягу дипломної роботи.

Висновки є завершальною частиною кваліфікаційної роботи магістра. Вони містять стислий (потезовий) виклад основних результатів проведеної науково-

дослідної роботи за обраною темою, які отримані під час аналізу оцінок та узагальнень, практичні рекомендації автора з вирішення поставлених у Вступі завдань, про доцільність їх упровадження, подальшого використання тощо. Обсяг висновків і пропозицій не повинен перевищувати 2 сторінки (4-6%) загального обсягу роботи.

Список використаних джерел.

Список використаних джерел потрібно розміщувати:

- або в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні наукових робіт);
- або спочатку законодавчі та підзаконні нормативно-правові акти; потім в алфавітному порядку прізвищ перших авторів, або заголовків, або офіційних сайтів; далі література іноземною мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів, або заголовків, або офіційних сайтів.

Список використаних джерел має становити не менше 50 найменувань для кваліфікаційної магістерської роботи.

Додатки.

Додатки містять проміжні математичні розрахунки, первинні матеріали, громіздкі таблиці та допоміжний матеріал, який має довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення теми.

Короткий звіт подібності (результат перевірки кваліфікаційної роботи магістра на ознаки академічного плагіату), (не нумерується, не входить до загального обсягу сторінок, є окремим документом, який вкладається у роботу). Кваліфікаційна робота магістра проходить перевірку на наявність ознак академічного плагіату. Процедура підготовки кваліфікаційної роботи магістра та терміни її представлення для перевірки на рівень академічного плагіату визначаються та доводяться до здобувача кафедрою.

4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Загальні вимоги.

Кваліфікаційна робота магістра оформлюється відповідно до: Наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» від 12.01.17 р. № 40 (зі змінами та доповненнями) та державних стандартів України: ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки.

Структура та правила оформлювання» мають відповідати ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Стиль викладення кваліфікаційної роботи магістра має бути науковим, чітким, без ліричних та емоційних відступів, орфографічних і граматичних помилок. Послідовність викладу матеріалу має бути логічною. При використанні матеріалів з літературних джерел необхідно правильно їх оформляти. Неприпустимо без посилань і цитування використовувати матеріали з літературних джерел та мережі Інтернет. Відповідальність за це несе автор кваліфікаційної роботи магістра, а його керівник повинен вказати на це в разі виявлення.

Текст роботи друкують за допомогою принтера з однієї сторони на папері білого формату А4 (210×297 мм), залишаючи поля таких розмірів:

- ліве – 2,5 см;
- праве – 1,0 см;
- верхнє – 2,0 см;
- нижнє – 2,0 см.

Шрифт друку повинен бути чітким, стрічка – чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи – однакова. Міжрядковий інтервал 1,5. Розмір шрифту Times New Roman текстового редактора – 14. Абзацний відступ – 1,5 см.

Текст основної частини кваліфікаційної роботи магістра поділяють на розділи, підрозділи, пункти та підпункти. Заголовки структурних частин кваліфікаційної роботи («ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ») друкують великими літерами симетрично набору. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. *Крапку в кінці заголовка розділів, підрозділів не ставлять.* Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту. У цьому випадку в кінці заголовка ставиться крапка.

Відстань між назвою підрозділу, попереднім та подальшим текстом має бути не менша, ніж два рядки. Не допускається розмішувати назву підрозділу, пункту й підпункту в нижній частині аркуша, якщо після неї розміщено лише один рядок тексту або жодного.

КОЖНИЙ РОЗДІЛ РОБОТИ НЕОБХІДНО ПОЧИНАТИ З НОВОЇ СТОРІНКИ.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, рисунків (не малюнків), таблиць, формул проставляють арабськими цифрами без знаку №.

Додатки не входять до загального обсягу кваліфікаційної роботи магістра, але нумеруються наскрізною нумерацією.

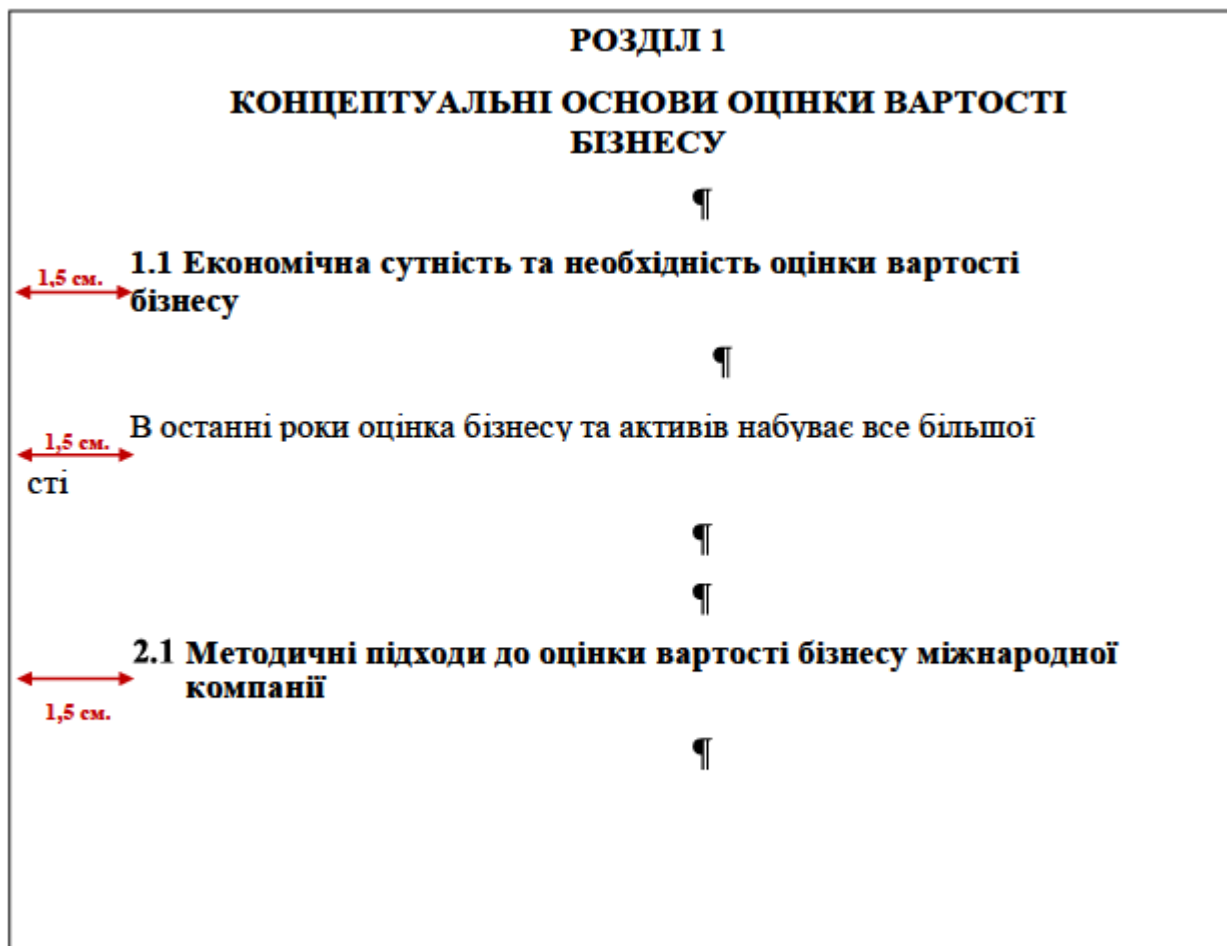
Нумерація сторінок: в правому верхньому кутку; починати проставляти нумерацію сторінок слід зі вступу, з третьої сторінки (титульний аркуш, індивідуальне завдання, реферат, розділи, висновки, рецензія, зміст – сторінки не проставляються).

Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують його назву і також крапку не ставлять.

Слово «РОЗДІЛ» і його назву розмішують у центрі сторінки (без абзацного відступу). Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять, Номер і заголовки підрозділу починають з абзацного відступу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими

ставлять крапку. Після номера підпункту крапку не ставлять, наприклад: «2.1» (перший пункт першого підрозділу другого розділу). Потім у тому рядку друкують заголовок пункту. Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими правилами, як пункти.

Наприклад:

Правила посилання та цитування

Посилання в тексті кваліфікаційної роботи магістра на використані літературні джерела треба зазначити порядковим номером за переліком посилань та сторінкою, виділеними квадратними дужками, наприклад, «...у роботі [4, с.7]...».

Існують загальні правила цитування, які стосуються найбільш точного викладу ідей автора. Наприклад, текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться із збереженням особливостей авторського написання.

Таким чином, не допустимо перекручення думок автора. При необхідності скорочення авторського тексту можливий пропуск слів, речень, які замінюються трьома крапками. Можливе непряме цитування у формі переказу тексту, яке повинне максимально точно відбивати думки автора й супроводжуватися відповідним посиланням на джерело.

У посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. Наприклад, у посиланні потрібно писати: «... у розділі 1...», «...дивись п.п. 2.1...», «...на рис.1.3...», «...у табл. 3.2 ...», «...(див. п.п. 3.2)...», «...за формулою (3.1)...», «... у рівняннях (2.1) – (2.5)...», «...у додатку В...».

Правила подання ілюстрацій.

УСІ БЕЗ ВИНЯТКУ типи ілюстрацій (ескізи, діаграми, графіки, схеми, фотографії, рисунки, кресленики тощо) повинні мати однаковий підпис «Рисунок».

Рисунок подають одразу після тексту, де вперше посилаються на нього, або якнайближче до нього на наступній сторінці, а за потреби – у Додатках.

Усі ілюстрації нумерують наскрізно арабськими цифрами, крім ілюстрацій у Додатках. Нумерація їх звичайно буває наскрізною в межах розділу. У цьому разі номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунка в цьому розділі, які відокремлюють крапкою, наприклад «Рисунок 3.2» – другий рисунок третього розділу.

Рисунки кожного додатка нумерують окремо. Номер рисунка додатка складається з позначення додатка та порядкового номера рисунка в додатку, відокремлених крапкою. Наприклад, «Рисунок В.1 _____», тобто перший рисунок Додатку В.

Якщо рисунки створені не автором звіту, подаючи їх у роботі, треба дотримуватися вимог чинного законодавства України про авторське право.

На КОЖНУ розміщену у кваліфікаційній роботі магістра ілюстрацію **ОБОВ'ЯЗКОВО** робляться посилання, що містять порядкові номери, під якими ілюстрації розміщені у кваліфікаційній роботі. Посилання не варто оформляти

як самостійні фрази, у яких лише повторюється те, що зазначається в підписі. У тому місці, де мова йде про тему, пов'язану з ілюстрацією і де читача потрібно відіслати до неї, розміщують посилання або у вигляді взятого в круглі дужки виразу «(рис. 1.3)», або на зразок вислову: «...як це показано на рис. 1.3 або... «як це видно з рис. 1.3».

Кожну ілюстрацію необхідно супроводити пояснювальним підписом, який повинен відповідати основному текстові і самій ілюстрації.

Пояснювальний підпис під ілюстрацією звичайно має 4 основні елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається словом «Рисунок»;
- порядковий номер ілюстрації, що вказується без знаку номера арабськими цифрами (1.1, 2.3, 3.2);
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із характеристикою зображуваного в найбільш лаконічній формі, але досить вичерпно, зазначаючи об'єкт, його галузеву або територіальну приналежність та період років дослідження представленого матеріалу;
- джерело.

Наприклад:

Рисунок 2.2 – Роль депозитів фізичних осіб у формуванні активів
українських банків протягом 2007–2015 рр. *або* [4]

або *Джерело: розроблено автором за даними [7]*

За необхідності під рисунком розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст або примітки). Наприклад, умовні позначення, які використовуються на схемі, графіку тощо.

Як зазначено вище, єдиним видом ілюстративного матеріалу в кваліфікаційній роботі магістра є рисунки, представлені у вигляді схем, блок-схем, діаграм (стовпчикових, пелюсткових, точкових, бульбашкових, колових та кільцевих тощо) і графіків.

Рисунки (НЕ МАЛЮНКИ) використовуються в роботах, коли потрібно зобразити предмет таким, яким ми його сприймаємо, але тільки без зайвих

деталей і подробиць. За допомогою рисунка можна з великим ступенем наочності зобразити форму, структуру й розташування предметів. Він допомагає легко усунути все непотрібне, що заважає зрозуміти суть справи і виділити основні частини зображуваного, показати механізм або його деталь у розрізі.

Схема – це зображення, що передає зазвичай за допомогою умовних позначок і без дотримання масштабу основну ідею будь-якого пристрою, предмета, спорудження або процесу і показує взаємозв'язок їхніх головних елементів. У деяких роботах просторові схеми різних систем зображуються у вигляді прямокутників з простими зв'язками-лініями. Такі схеми звичайно називають блок-схемами.

Наприклад:

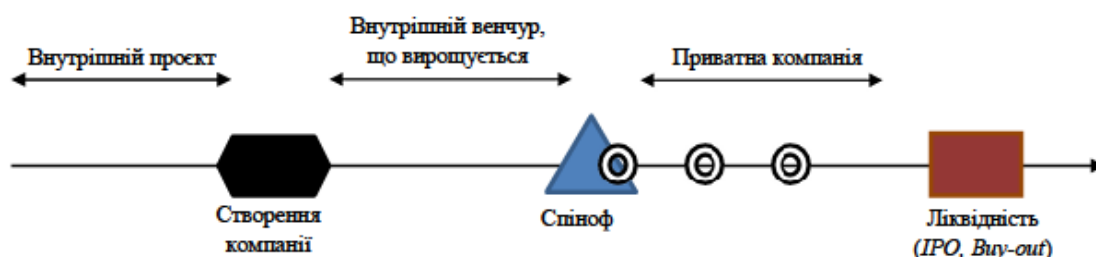

Рисунок 1.1 – Вирощування спіноф-компанії *або* [8] (14 шрифт нежирний)

або Джерело: розроблено автором на основі [3-5]

Діаграма – один із засобів графічного зображення залежності між величинами. Діаграми складаються для наочності зображення й аналізу масових даних.

Наприклад:

Рисунок 2.2 – Роль депозитів фізичних осіб у формуванні активів українських банків протягом 2007–2015 рр. *або* [3, с.5]

або Джерело: розроблено автором на основі [7]

Результати оброблення числових даних можна навести у вигляді *графіків*, тобто умовних зображень величин та їхніх співвідношень через геометричні фігури, крапки та лінії. Графіки використовуються як для аналізу, так і для підвищення наочності матеріалу.

ОБОВ'ЯЗКОВИМ є посилання на джерело!!! Джерело може зазначатися у кваліфікаційній роботі так:

- або одразу після назви рисунка у квадратних дужках, наприклад [3, с. 5];
- або під назвою рисунка 10-м шрифтом курсивом пишеться слово *Джерело*, ставиться дві крапки і у квадратних дужках вказується джерело.

Якщо рисунок складено самостійно, то під назвою рисунка 10-м шрифтом курсивом пишеться слово *Джерело*, ставиться дві крапки та пишеться: *складено або розроблено автором або: за даними, або на основі (певних джерел, якими автор керувався при складенні або розробленні конкретного рисунка)*.

УВАГА!!! В тексті спочатку йде посилання на рисунок, а потім сам рисунок, а не навпаки.

Подання таблиць

Кваліфікаційна робота магістра супроводжується значними обсягами цифрового матеріалу, який необхідно групувати в таблиці. За змістом таблиці поділяються на неаналітичні та аналітичні. У неаналітичних таблицях наводять дані статистичного характеру, які ілюструють те чи інше економічне явище. Аналітичні таблиці є результатом оброблення й аналізу статистичних або числових показників, які, наприклад, отримані в результаті модельного експерименту. Після таких таблиць робиться узагальнення про нове (виведене) знання, яке вводиться до тексту словами: «табл. 1.2 дає змогу зробити висновок, що...», «з табл. 1.3 видно, що...» тощо.

Таблицю варто розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на початку наступної після посилання сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у Додатках. Номер таблиці

складається з номеру розділу і порядкового номеру таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, Таблиця 3.1 – перша таблиця третього розділу. *Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу.* Назва повинна бути стислою та відображати зміст таблиці. *Текст у таблиці друкується 12 шрифтом, в окремих випадках – 10-11 шрифтом.*

Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці додатка складається з позначення додатка та порядкового номера таблиці в додатку, відокремлених крапкою. *Наприклад, «Таблиця В.1 _____», тобто перша таблиця додатка В.*

ОБОВ'ЯЗКОВИМ є посилання на джерело! Джерело може зазначатися у кваліфікаційній роботі так:

– або одразу після назви таблиці у квадратних дужках, наприклад, [10, с. 8];

– або під назвою таблиці 10-м шрифтом курсивом пишеться слово *Джерело*, ставиться дві крапки і у квадратних дужках вказується джерело. Якщо таблиця складена самостійно, то під назвою таблиці 10-м шрифтом курсивом пишеться слово *Джерело*, ставиться дві крапки та пишеться: *складено або розроблено автором або: за даними, або на основі (певних джерел, якими автор керувався при складенні або розробленні конкретного рисунка).*

Наприклад: У табл. 2.1 показано інструменти формування й методи використання фінансових ресурсів держави.

Таблиця 2.1.

Інструменти формування та методи використання фінансових ресурсів держави або [10, с. 8]

Сфера державних фінансів	Інструмент формування	Методи використання
Бюджетна система	Податки, відрахування збори, внески, плати	Фінансування, кредитування, інвестування
Державні цільові фонди	Внески, збори	Фінансування, інвестування
Державний кредит	Податки, позики	Фінансування, кредитування, інвестування

або Джерело: розроблено автором на основі [7] (10 шрифт, курсив)

Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, то її треба перенести на наступну. Слово «Таблиця» вказують один раз праворуч на початку, а над іншими її частинами, які розміщені на наступних сторінках, пишуть: «Продовження таблиці __» або «Кінець таблиці _ » із зазначенням номера таблиці, але без повторення її назви.

Наприклад:

Продовження таблиці 2.1					
1	2	3	4	5	6
б) первісна вартість в) резерв сумнівних боргів	419103 —	28435 —	32816 —	45920 —	311932 —
...	...	...	...	...	...

Джерело: [10]

За даними, наведеними в табл. 2.1 видно, що.....
У результаті аналізу даних, наведених в табл. 2.1, можна зробити висновок про.....

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. У кінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки і підзаголовки граф указують в однині.

Заголовки граф у першому ярусі варто писати з прописної букви, наприкінці ні крапку, ні кому не ставлять. Якщо ярус складає єдину граматичну форму з попереднім ярусом, то з малої літери пишуть підзаголовки, що розміщені нижче.

Наприклад:

Рік	Виробництво	
	план	факт

Якщо ярус має самостійне значення, то з прописної букви пишуться і підзаголовки.

Наприклад:

Рік	Обсяг продажів сталі в країні		
	Німеччина	Україна	США

Заголовки граф подають у називному відмінку однини. Порядок проходження частин підзаголовка: визначення величини, її літерне позначення, кома, одиниця виміру.

Усі дані, що наводяться в таблицях, повинні бути достовірними, однорідними й порівнюваними, в основі їхнього угруповання повинні лежати істотні ознаки.

УВАГА! В тексті спочатку йде посилання на таблицю, а потім сама таблиця, *а не навпаки*.

Примітки до тексту і таблиць, в яких наводять довідкові й пояснювальні дані, нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одному аркуші декілька, то після слова «Примітки» ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки: (10 шрифт, курсив)

1. ...

2. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Загальні правила подання формул і написання символів

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, у якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння має бути залишено не менше одного вільного рядка. Формули і рівняння в роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) треба нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номеру розділу і порядкового номеру формули або рівняння, відокремлених крапкою. Наприклад, формула (2.3) – третя формула другого розділу. Номер проставляють на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Номер, який не вміщується в рядку з формулою, переноситься у наступний нижче формули.

Формули – різновиди приведеної раніше основної формули – допускається нумерувати арабською цифрою і малою літерою кирилиці, яка має бути написана разом з цифрою. Наприклад: (2.4а), (2.4б).

Оформлення посилань на номери формул у тексті відбувається так. При посиланнях на будь-яку формулу її номер ставлять точно в тій само графічній формі, що і після формули, тобто арабськими цифрами в круглих дужках.

Наприклад: у формулі (3.7); з рівняння (5.2) впливає...

Якщо посилання на номер формули розміщене всередині виразу, укладеного в круглі дужки, то їх рекомендується замінити квадратними дужками.

Наприклад: Використовуючи вираз для оцінки ефективності експорту [див. формулу (14.3)], одержуємо...

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок можливо тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи його на початку наступного рядка. Коли переносяться формули або рівняння на знакові операції множення, застосовують знак «X».

Двокрапку перед формулою ставлять лише у випадках, передбачених правилами пунктуації. Формули, що йдуть одна за одною й не розподілені текстом, відокремлюють комою.

Символ – це умовна позначка, по-перше, математичних величин, по-друге, одиниць виміру величин і, по-третє, математичних знаків.

Як символи використовуються букви кирилиці або латиниці. Щоб уникнути збігу символів різних величин, застосовуються індекси.

Індексом можуть служити малі літери українського, латинського і грецького алфавітів, арабські і римські цифри, штрихи. Розташовуються індекси праворуч від символу вгорі або внизу. Однак верхні індекси використовуються вкрай рідко, тому що це місце розташування ступеня.

При використанні символів і індексів необхідно дотримуватись таких вимог:

1. Та сама величина в тексті всієї роботи повинна бути позначена однаково.
2. Буквені індекси повинні відповідати початковим або найбільш характерним буквам найменування поняття або величини, на зв'язок з якими вказує індекс (наприклад: K_p – константа рівноваги).

3. Індекс 0 (нуль) необхідно використовувати тільки у випадках, що вказують на початкові або вихідні показники.

Експлікація – це пояснення символів, що входять у формулу. Експлікація повинна відповідати таким вимогам:

1. Розміщуватися тільки після формули, від якої відокремлюється комою (*бажано 12 шрифтом, курсивом*).
2. Починатися зі слова «де».
3. Символи треба розташовувати в порядку згадування у формулі. У формулах із дробами спочатку пояснюють чисельник, а потім – знаменник.

Розділові знаки розставляються в експлікації так:

1. Між символом у розшифровці ставлять тире.
2. У середині розшифровки одиниці вимірів відокремлюють від тексту комою.
3. Після розшифровки перед наступним символом ставлять крапку з комою.
4. Наприкінці останньої розшифровки ставлять крапку.

Наприклад:

Сукупний дохід акціонерів (TSR, Total Shareholder Return) розраховується за формулою:

$$TSR = \frac{P_1 - P_0 + DPS}{P_0},$$

де P_0 – ринкова ціна акції на початок року;

P_1 – ринкова ціна акції на кінець року;

DPS (Dividends Per Share) – дивіденд на одну акцію за рік.

Громіздкі рисунки та таблиці (якщо вони не надто прив'язані до тексту) доцільно розміщувати у Додатках.

Оформлення переліку джерел посилання

Бібліографічний апарат кваліфікаційної роботи магістра складається з бібліографічного списку (списку використаних джерел) і бібліографічних посилань. Повнота бібліографічного списку і посилань указує на ступінь ознайомлення автора кваліфікаційної роботи з наявною літературою щодо

проблеми дослідження. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, що містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Сукупний дохід акціонерів (TSR, Total Shareholder Return) розраховується за формулою:

Перелік джерел посилання слід розміщувати:

- або в порядку появи посилань у тексті (найбільш зручний для користування і рекомендований при написанні наукових робіт);
- або спочатку державні нормативні акти; потім в алфавітному порядку прізвищ перших авторів, або заголовків, або офіційних сайтів; далі література іноземною мовою в алфавітному порядку прізвищ перших авторів, або заголовків, або офіційних сайтів.

Кількість джерел у списку використаної літератури для кваліфікаційної роботи магістра має становити не менше 50 найменувань.

Нижче приведені приклади бібліографічного опису різних видів.

Книга одного, двох і трьох авторів

1. Фролова Т. О. Інвестиційні корпоративні стратегії в умовах глобалізації: монографія. Київ: КНЕУ, 2012. 426 с.
2. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.]; за заг. ред. д.е.н., проф. А.М. Колота. Київ: КНЕУ, 2015. 519 с.
3. Лук'яненко Д.Г., Поручник А.М., Столярчук Я.М. Стратегії конкурентного розвитку у глобальній економіці: монографія / за заг. ред. А.М. Поручника та Я. М. Столярчук. Київ: КНЕУ, 2016. 331 с.
4. Рєпіна І. М. Активи підприємства: таксономія, діагностика та управління: монографія. Київ: КНЕУ, 2012. 274 с.

Книги чотирьох авторів

1. Міжнародні інвестиційні процеси в умовах глобальної економічної кризи: Наук.-метод. вид./ [О. М. Мозговий, Л. В. Руденко-Сударєва, Ю. М. Руденко, Р. В. Крисюк]. Ж.: Рута, К.: КНЕУ, 2015. 88 с.
2. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [В. В. Вітвицький, М. Ф. Кисляченко, І. В. Лобастов, А. А. Нечипорук]. Київ: НДІ «Украгропромпродуктивність», 2006. 106 с.

Книги п'ятьох і більше авторів

1. Міжнародні фінанси: підручник / О.М. Мозговий, Т.В. Мусієць, Л.В. Руденко-Сударєва та ін.; за наук. ред. д.е.н., проф. О.М. Мозгового. К.: КНЕУ, 2015. 515 с.

2. Транснаціоналізація і конкурентний розвиток національних економік: теорія і практика країн, що розвиваються: монографія [Л. Руденко-Сударєва, В. Токар, Ю. Ткаченко та ін.]; за наук. ред. д.е.н., проф. Руденко-Сударєвої Л. В. Ніжин.: Видавництво «Аспект поліграф», 2014. 568 с.

3. Стратегія підприємства у постіндустріальній економіці : монографія. [А. П. Наливайко, О. М. Гребешкова, Т. І. Решетняк та ін.]; за заг. ред. А. П. Наливайка, О. М. Гребешкової. Київ: КНЕУ, 2017. 418 с.

Статті з книг, журналів, газет, матеріали конференцій та ін.

1. Лук'яненко Д.Г., Бурмака О.М., Мозговий О.М. Мотивація топ-менеджменту глобальних корпорацій. Міжнародна економічна політика. 2015. №2(23). С. 5-28.

2. Frolova T., Tokar V. Innovation development investment strategies of the European Union TNCs. Ekonomichnij Casopis – XXI. 2014. № 5–6. P. 13–16.

3. Руденко-Сударєва Л. В. Сучасна трансформація мотивації інвестиційної активності транснаціональних корпорацій. Стратегія розвитку: інвестиційний вимір. Матеріали круглого стола у Національному університеті харчових технологій 8 листопада 2016 року . К.: НУХТ, 2016. С. 20-26.

4. Кизенко О. О. Рівень адаптивності стратегічного управління компаніями в цифровій економіці: досвід українських підприємств. Стратегія економічного розвитку України. 2017. Вип. 41. С. 43-54.

Нормативні і законодавчі акти

1. Господарський кодекс України: за станом на 16 січня 2003р. Верховна Рада України. Офіц. вид. Офіційний Вісник України. 2003. №11. Ст. 462.

2. Про режим іноземного інвестування: Закон України: за станом на 19 березня 1996 р. Офіц. вид. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 6. Ст. 337.

Перекладені видання

1. Нікбахт Е., Гроппелі А. Фінанси. Пер. з англ. В. Овсієнка, В. Мусієнка. К.: Вік, Глобус, 1992. 383 с.

Іноземні видання

1. ENEN, Jack. Venturing abroad: international business expansion via joint ventures / by Jack Enen, Jr. Blue Ridge Summit. PA: Liberty Hall Press, 1990. 237 p.

2. Savchuk N. Institutional budget architectonics in the structure of budget system of Ukrain. The New Economy. 2014. № 1, vol.7. P. 109-116.

3. Rudenko-Sudarieva L., Mozgovyi O., Krysyuk R. Global regulation of international investment processes in the turbulent financial environment. Journal L'Association 1901 «SEPIKE». Osthofen, Deutschland. Poitiers, France, Los Angeles, USA. 2016. Ausgabe 12. P. 161-166.

Електронні ресурси

1. Rudenko-Sudarieva L. V. The new management strukture of consulting firms. URL: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals>. (Accessed: 16.04.2019). 2. Фролова Т. О., Отченаш К. Г. Державне регулювання та саморегулювання у фінансовому секторі. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3327> (Дата звернення: 13.09.2022).

Словники

1. Українсько-німецький тематичний словник. [Уклад.: Н. Яцко та ін.]. К.: Карпенко, 2007. 219 с.

Автореферати дисертацій

1. Руденко Л.В. Методологія дослідження та бізнес-моделі розвитку транснаціональних корпорацій. Автореф. дис... доктора екон. наук. КНЕУ, 2004. 32 с.

Дисертації

1. Фролова Т. О. Розвиток корпоративних стратегій в глобальному інвестиційному середовищі: Дис... доктора екон. наук: 08.00.02 – Світове господарство і міжнародні економічні відносини. Київ: КНЕУ, 2012. 479 с.

Оформлення додатків

Додатки оформлюються як продовження кваліфікаційної роботи на наступних сторінках, у порядку появи посилань на них у тексті. Додатки не входять до загального обсягу кваліфікаційної роботи магістра, але нумеруються наскрізною нумерацією.

У додатках наводяться допоміжні матеріали: копії документів, витяги з нормативних актів і документів, звіти, окремі інструкції/положення/правила, результати соціологічних опитувань, громіздкі таблиці, рисунки тощо, подання яких у тексті роботи недоцільне через великий обсяг. Кожний додаток починається з нової сторінки.

Додатки варто позначати послідовно великими літерами української абетки за винятком літер Г, Є, Е, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад, додаток А, додаток Б і т. д.

Ілюстрації, таблиці, формули та рівняння, що є в тексті додатку, варто нумерувати в межах кожного додатку, наприклад, рисунок В.3 – третій рисунок додатку В; таблиця Д.2 – друга таблиця додатку Д; формула (В.1) – перша формула додатку В.

Джерела, що цитують тільки в додатках, повинні розглядатися незалежно від тих, які цитують в основній частині звіту, і мають бути перераховані наприкінці кожного додатку в переліку посилань.

Якщо в роботі як додаток використовується документ, що має самостійне значення й оформлюється згідно з вимогами до документа цього виду, його копію вміщують у звіті без змін в оригіналі. Перед копією документа вміщують аркуш, на якому посередині друкують слово «ДОДАТОК » і його назву (за наявності), праворуч у верхньому куті аркуша проставляють порядковий номер сторінки.

5. КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ МАГІСТРА ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ЇЇ ВИКОНАННЯ

Керівник кваліфікаційної роботи магістра затверджується наказом ректора на підставі подання завідувача кафедри і декана факультету. Керівники призначаються для надання консультаційної допомоги студентам при виконанні кваліфікаційної роботи магістра. Керівниками робіт призначаються науково-педагогічні працівники випускових за відповідною спеціальністю кафедр університету, які мають науковий ступінь. Керівники повинні мати досвід викладання дисциплін згідно з навчальним планом відповідної спеціальності, професійну компетентність та досвід керівництва кваліфікаційними роботами.

Обов'язки наукових керівників, рецензентів кваліфікаційних робіт магістра.

Обов'язки наукових керівників:

- для кожного студента узгоджує тему роботи;
- розробляє і видає студенту завдання на роботу;
- подає теми робіт для розгляду на засіданні кафедри;
- узгоджує перелік завдань, які студент повинен опрацювати, а також матеріалів, які він має зібрати під час своїх наукових досліджень;
- рекомендує перелік основної наукової літератури, нормативних документів, наукових видань, методик, довідкових матеріалів, Інтернет-ресурсів і т.д. за темою роботи;
- контролює виконання завдань студентом робіт згідно календарного плану-графіку виконання роботи;

- здійснює загальне керівництво виконання роботи і несе відповідальність за їх якість та наявність помилок системного характеру;

- проводить консультації для дипломників з усіх питань, крім тих, що відносяться до компетенції консультантів з окремих розділів роботи. На консультаціях студент отримує роз'яснення з принципових питань. Детальна розробка окремих питань виконується студентом-дипломником самостійно;

- перевіряє роботу частинами або в цілому. Особливу увагу при цьому він звертає на точність і достовірність проведених розрахунків, оформлення структурних елементів роботи;

- готує відгук з характеристикою діяльності студента під час виконання кваліфікаційної роботи згідно вимог і несе відповідальність за його об'єктивність, рекомендує роботу до захисту на засіданні ЕК чи її повернення на доопрацювання;

- несе відповідальність за перевірку роботи на плагіат у встановлені строки, прийняття рішення про доопрацювання та повторну перевірку на плагіат, а також про допуск роботи до попереднього захисту;

- готує дипломника до попереднього захисту на кафедрі та захисту на засіданні екзаменаційної комісії;

- як правило, має бути присутнім на засіданні ЕК при захисті роботи, керівником яких він є.

Не пізніше, ніж за 11 днів до основного захисту, керівник має видати студентові відгук на роботу. Вимоги до оформлення *відгуку* наукового керівника на кваліфікаційну роботу магістра: у заголовку відгуку чітко вказується назва факультету, спеціальність, освітній рівень, прізвище, ім'я та по батькові автора, тема кваліфікаційної роботи магістра. Текст відгуку викладається у такій послідовності. Актуальність теми. Обсяг – до 10 стрічок. Аналіз актуальності теми, вирішених та невирішених проблем у цій сфері. Висновок про теоретичне та практичне значення обраної теми. Характеристика роботи. Обсяг – до 15 стрічок. Здійснюється короткий аналіз структури та змісту кваліфікаційної роботи магістра, основних результатів (пропозицій, удосконалень) досліджень

автора. Відзначаються ділові та фахові якості здобувача, зокрема його відповідальність при виконанні етапів підготовки кваліфікаційної роботи. Робиться висновок про володіння методами досліджень, досягнення задекларованих у вступі цілей. Окремо вказується на наявність наукових публікацій та розкриття у них досліджуваної проблематики, виконання досліджень на замовлення підприємств та організацій, впровадження їх результатів тощо. Загальний висновок. Обсяг – до 6 стрічок. Керівник кваліфікаційної роботи магістра робить загальний висновок про її відповідність чинним вимогам щодо змісту та оформлення, надає рекомендацію щодо допуску її до захисту перед ЕК, та можливості присвоєння автору роботи відповідної кваліфікації. Наприкінці вказується науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище та ініціали керівника кваліфікаційної роботи магістра, ставиться його особистий підпис. Текст відгуку наукового керівника кваліфікаційної роботи магістра повинен мати обсяг до 1 сторінки формату А4, надрукований з використанням комп'ютерів та шрифтів текстового редактора Microsoft Office Word розміру 14 з одинарним міжрядковим інтервалом та полями по 10-20 мм з усіх боків (Додаток 10).

Після надання відгуку на роботу науковим керівником, робота рецензується. Рецензія складається рецензентом за відповідною формою (Додаток 11). Рецензент роботи призначається наказом ректора за поданням декана факультету з числа провідних і досвідчених спеціалістів, фахова кваліфікація якого відповідає спеціальності здобувача. Рецензентом роботи не повинен бути НПП кафедри, роботу якої він рецензує. Рецензент рецензує роботу без усного опитування студента і обов'язкової його присутності.

Обов'язки рецензентів:

- докладно знайомиться зі змістом роботи і графічним матеріалом (за наявності), приділяє увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності проведених розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів;
- готує рецензію в друкованому вигляді.

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, бо вона безпосередньо є характеристикою якості роботи. У кінці рецензії рецензент вказує власні повні прізвище, ім'я, місце роботи, посаду та ставить свій підпис.

Рецензія на роботу має бути підготовлена рецензентом не пізніше як за три доби до захисту перед екзаменаційною комісією. Зі змістом рецензії здобувач має ознайомитися не менш як за добу до захисту перед ЕК.

Вимоги до оформлення рецензії на кваліфікаційну роботу магістра. У заголовку рецензії чітко вказується назва факультету, спеціальність, освітній рівень, прізвище, ім'я та по батькові автора, тема кваліфікаційної роботи магістра.

Текст рецензії викладається у такій послідовності.

Актуальність теми. Обсяг – до 10 стрічок. Аналіз актуальності теми, вирішених та невирішених проблем у цій сфері. Висновок про теоретичне та практичне значення обраної теми.

Характеристика роботи. Обсяг – до 20 стрічок. Здійснюється аналіз обсягу, структури кваліфікаційної роботи магістра, змісту основних розділів, результатів (пропозицій, удосконалень) досліджень автора. Робиться висновок щодо володіння методами дослідження, досягнення задекларованих у вступі цілей. Окремо вказується на наявність наукових публікацій та розкриття у них досліджуваної проблематики, виконання досліджень на замовлення суб'єкта дослідження, впровадження їх результатів у практичній діяльності установи чи підприємства, тощо.

Зауваження щодо змісту та оформлення роботи. Орієнтовно 2-5 пунктів. Розкриваються основні, на думку рецензента, недоліки, що містяться у роботі.

Загальний висновок. Обсяг – до 6 стрічок. На підставі аналізу змісту роботи рецензент робить загальний висновок про її відповідність чинним вимогам щодо змісту та оформлення, можливість допуску її до захисту перед ЕК, надає рекомендації щодо оцінки кваліфікаційної роботи магістра під час захисту та можливості присвоєння автору роботи відповідної кваліфікації.

Наприкінці вказується науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище та ініціали рецензента, ставиться його особистий підпис.

У випадку представлення зовнішніх рецензій (при необхідності та як додатковий документ), підпис має бути завірений відповідною печаткою установи, де працює рецензент.

Текст рецензії на кваліфікаційну роботу магістрів повинен мати обсяг 1-2 сторінки формату А4, надрукований з використанням комп'ютерів та шрифтів текстового редактора Microsoft Office Word розміру 14 з одинарним міжрядковим інтервалом та полями по 10-20 мм з усіх боків. Назви усіх структурних елементів рецензії наводяться в окремих стрічках та виділяються напівжирним шрифтом (Додаток 11).

Контроль за ходом виконання роботи.

Випускова кафедра розробляє на період виконання робіт відповідний календарний графік на кожного студента випускника. Раз на семестр керівником проставляється відсоток виконаної студентом роботи. У випадку значного відставання від графіка науковий керівник зобов'язаний своєчасно в усній чи письмовій формі повідомити про це завідувача кафедри, який має вживати конкретні заходи. Завідувач кафедри здійснює необхідний методичний інструктаж наукових керівників робіт, контролює їх роботу з дипломниками. За прийняте у роботі рішення і вірність розрахунків відповідає студент - автор роботи.

6. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ТА ПІДГОТОВКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА ДО ЗАХИСТУ

З метою підвищення якості освітнього процесу і забезпечення ефективної системи запобігання академічного плагіату в кваліфікаційних роботах магістрів здобувачів вищої освіти усіх форм навчання в Уманському НУС створене «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату серед здобувачів вищої освіти в Уманському національному університеті садівництва»(<https://www.udau.edu.ua/ua/file/D1iS>) Здобувачі вищої освіти усіх форм навчання беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи із джерелами інформації; за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; за порушення загальноприйнятих правил цитування шляхом прийняття правил цитування та наукової етики, представлених в цьому Положенні.

Для профілактики плагіату та стимулювання здобувачів вищої освіти Уманського НУС до самостійного виконання кваліфікаційної роботи магістра здійснюються наступні заходи:

- захист кваліфікаційних робіт здійснюється в ЕК публічно;
- результати наукових досліджень, представлених у кваліфікаційних роботах, підлягають обговоренню на наукових конференціях та можуть бути представлені у вигляді тез / наукових статей у наукових виданнях;
- результати наукових досліджень, представлених у кваліфікаційних роботах, систематично заслуховуються на засіданнях кафедри.

У кваліфікаційній роботі не повинно бути будь-яких різновидів плагіату, зокрема:

- привласнення авторства — оголошення себе автором чужого оригінального наукового твору; видання під своїм ім'ям наукового твору, написаного з іншими особами без зазначення їх імен;
- копіювання чужих матеріалів у свою наукову роботу без внесення в запозичене жодних змін та без належного оформлення цитування;

- представлення поєднання власних та запозичених аргументів без належного цитування;
- приховане некоректне запозичення – включення у свою наукову роботу чужих матеріалів із внесенням незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів у них та ін.) та без належного оформлення цитування;
- самоплагіат – багаторазова публікація одних і тих самих наукових результатів, отриманих автором самостійно;
- парафрази – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту на основі заміни слів (знаків), фразеологічних зворотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці, збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет;
- компіляція – створення значного масиву тексту шляхом копіювання чужих матеріалів з різних джерел без самостійного поглибленого дослідження проблеми, без внесення в них правок, посилань на авторів та «маскування» шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

Завідувач випускової кафедри після проходження студентами попереднього захисту кваліфікаційних робіт на кафедрі надає відповідальній особі електронні версії кваліфікаційних робіт магістрів і витяг із протоколу засідання кафедри щодо допуску студентів до захисту не пізніше, ніж за 10 днів до захисту у ЕК.

Відповідальний адміністратор здійснює перевірку кваліфікаційних робіт магістрів на плагіат за допомогою програмного продукту, що пропонується Університетом. У разі позитивного результату перевірки на плагіат, звіт додається до кваліфікаційної роботи магістра. Якщо перевірка на плагіат виявила значний об'єм запозичень, кваліфікаційна робота направляється на доопрацювання.

З метою уникнення плагіату здобувачу необхідно: планувати наукове дослідження; ретельно підготуватися до дослідницької роботи, працюючи з інформаційними джерелами; консультуватися з науковим керівником;

дотримуватись балансу між запозиченими і власними ідеями; робити примітки; у разі наведення власних ідей поряд з цитуванням іншого джерела, потрібно переконатися в чіткому їх розрізненні; бути обережними при перефразуванні. Навіть у разі заміни слів автора оригінального тексту при збереженні основної ідеї, посилання є необхідним; обов'язково оцінювати надійність своїх джерел.

7. ПРОЦЕДУРА ПУБЛІЧНОГО ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

До захисту кваліфікаційної роботи здобувач обговорює з науковим керівником тези виступу (доповідь, а також ознайомлюється зі змістом рецензії і готує відповіді на зауваження рецензента.

Захист кваліфікаційної роботи магістра проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи, як правило, не повинна перевищувати 30 хв.

Упродовж 7-10 хвилин здобувач у своїй доповіді повинен обґрунтувати доцільність кваліфікаційної роботи магістра, доповісти про її об'єкт і предмет, мету та завдання дослідження, основні його результати, викласти висновки і пропозиції.

Доповідь рекомендується супроводжувати коментарем ілюстративних матеріалів або слайдів презентації. Форма наочного супроводу (візуалізації) доповіді визначається рішенням кафедри та керівника проектної групи (гаранта) освітньої програми.

Текст доповіді здобувача екзаменаційній комісії не надається.

Кваліфікаційна робота магістра оцінюється членами ЕК на закритому засіданні. При цьому враховують якість виступу здобувача, значимість виконаної роботи та ступінь її впровадження в практику, повноту відповіді на поставлені запитання, рівень теоретичної і практичної підготовки здобувача, якість та ілюстративність оформлення кваліфікаційної роботи магістра, висновок наукового керівника і зміст зовнішньої рецензії.

При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним. Студент, який при захисті роботи отримав незадовільну оцінку, відраховується як такий, що закінчив теоретичний курс навчання за відповідною програмою підготовки і не захистив кваліфікаційної роботи магістра з видачею при цьому йому академічної довідки встановленого зразка.

Порядок оцінювання кваліфікаційних робіт визначено в Положенні про порядок проведення моніторингу і контролю якості освіти в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/HOM6>), Положенні про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/BWV3>), Положення про дипломне проектування в Уманському національному університеті садівництва (<https://www.udau.edu.ua/ua/file/At0j>).

До захисту перед ЕК не допускається кваліфікаційна робота магістра, в якій виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог стандартів, не подані у встановлені терміни та у яких виявлено факти плагіату. Рішення оформлюється протоколом випускової кафедри, витяг з якого разом із службовою завідувача кафедри подаються декану факультету для оформлення матеріалів до наказу ректора про відрахування студента.

Завершенням захисту є оголошення одним з членів ЕК результатів оцінки захисту кваліфікаційної роботи магістра.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Оцінка якості виконання та захисту кваліфікаційної магістерської роботи здійснюється членами ЕК, які враховують оцінки наукового керівника та рецензента кваліфікаційної роботи магістра. Лист оцінювання кваліфікаційної роботи магістра представлено у Додатку 12.

Підсумкову оцінку захисту кваліфікаційної роботи магістра визначає ЕК.
Рішення комісії є остаточним.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи магістра екзаменаційною комісією:

Відмінно (90 – 100 балів).

Кваліфікаційна робота магістра повністю відповідає вимогам стосовно:

- актуальності теми та відповідності викладеного в кваліфікаційній роботі магістра матеріалу темі дослідження;
- теоретичного, методичного рівня кваліфікаційної роботи магістра загалом та її практичного значення;
- вміння автора глибоко досліджувати практичні ситуації, проводити всебічний аналіз недоліків на конкретних прикладах, уникаючи висновків і пропозицій загального характеру;
- вміння автора стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, застосовуючи сучасну економічну термінологію, уникати загальних слів, мовних штамів, стилістичних і граматичних помилок, бездоказових тверджень, повторень, дослівного переписування літературних джерел, невиправданого збільшення обсягів роботи за рахунок другорядних матеріалів;
- використання чинних законодавчо-нормативних актів, новітніх наукових публікацій, актуального статистичного матеріалу;
- творчого підходу виконавця роботи, наявності новаторських підходів до вирішення досліджуваної проблеми;
- наявності творчих здобутків у вигляді конкретних рекомендацій, пропозицій стосовно усунення окремих недоліків в роботі відповідного підприємства (установи, організації);
- загального оформлення роботи (відповідності вимогам щодо оформлення, обсягу роботи, акуратності та грамотності тощо).
- практичного значення, доповідь логічна і стисла, проголошена і знанням справи, висновок і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК повні;
- здобувач, що претендує на диплом з відзнакою, зобов'язаний мати мінімум одну опубліковану наукову працю (тези, статтю).

Добре (74 – 89 балів).

Тема кваліфікаційної роботи магістра розкрита, але мають місце окремі недоліки: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних

джерел, недостатньо використані інформаційні джерела підприємства (організації), на базі якого проводилося дослідження, мають місце окремі зауваження у висновку та рецензії, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно (60 – 73 балів).

Тема кваліфікаційної роботи магістра в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має характер запозичення, у розрахунковій частині переважають елементи описовості, інформаційні матеріали не завжди ілюструють висновки, пропозиції, що містяться в третьому розділі, недостатньо обґрунтовані, висновок і рецензія містять суттєві зауваження, доповідь зроблена з використанням неякісного ілюстраційного матеріалу, не всі відповіді на запитання членів ЕК є правильними або повними. Існують певні зауваження щодо оформлення кваліфікаційної роботи магістра.

Незадовільно (менше 60 балів).

Нечітко сформульована мета кваліфікаційної роботи магістра та завдання дослідження. Розділи не структуровані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних вітчизняних та зарубіжних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово або взагалі відсутній. Практичні рекомендації, що пропонуються, не випливають з аналізу, носять декларативний характер. Оформлення роботи не відповідає вимогам, наведених у рекомендаціях. Доповідь зроблена з використанням неякісного ілюстраційного матеріалу. Відповіді на запитання членів ЕК неточні та неповні.

ДОДАТКИ

**ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ МАГІСТРА
для студентів спеціальності 051 «Економіка»
ОПП «Бізнес-економіка»**

1. Економічна ефективність використання земельних ресурсів і шляхи її підвищення.
2. Економічна ефективність використання основного капіталу і шляхи її підвищення.
3. Напрями підвищення ефективності використання трудових ресурсів.
4. Продуктивність праці та напрями її зростання.
5. Економічна ефективність виробництва (на прикладі виду продукції) та шляхи її підвищення.
6. Стан та перспективи розвитку продовольчого підкомплексу (вказати вид продукції) аграрного сектору економіки регіону (країни).
7. Ринок (вказати вид продукції) і напрями його розвитку.
8. Виробнича інфраструктура і шляхи її розвитку.
9. Економічні засади функціонування і розвитку фермерських господарств.
10. Формування і підвищення ефективності використання інвестиційних ресурсів підприємств.
11. Формування і підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства.
12. Інвестиційна привабливість підприємства: економічна оцінка та шляхи її покращення.
13. Господарська діяльність підприємства: економічна оцінка та шляхи покращення результатів.
14. Система мотивації праці та шляхи її удосконалення.
15. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства: економічна оцінка та шляхи покращення.
16. Формування та відтворення трудового потенціалу регіону.
17. Ринок праці та розробка стратегії формування продуктивної зайнятості населення на сільських територіях регіону.
18. Стан на напрями покращення соціальної інфраструктури територіальних громад.
19. Конкурентоспроможність продукції підприємства та шляхи її підвищення.
20. Конкурентоспроможність підприємства та шляхи її підвищення.
21. Фінансовий стан підприємства: оцінка та розробка заходів його покращення.

22. Господарські ризики підприємства: оцінка та розробка системи заходів із їх нейтралізації.
23. Економічна ефективність інноваційних процесів на підприємствах галузі.
24. Стан інноваційної діяльності підприємства та напрями його її розвитку.
25. Інноваційний потенціал підприємства та обґрунтування шляхів його розвитку.
26. Стан та напрями розвитку муніципального соціально-економічного розвитку територіальних громад.
27. Стан та напрямки підвищення ефективності регулювання розвитку муніципальної економіки місцевими органами влади.
28. Стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад (на прикладі).
29. Розвиток сільських територій регіону (вказати) на умовах сталості.
30. Стратегії соціально-економічного розвитку міста (на прикладі).
31. Соціальна відповідальність бізнесу в контексті розвитку місцевих територіальних громад.
32. Ділове партнерство, як інструмент соціальної відповідальності місцевої влади, бізнесу та громадських організацій.
33. Стан та напрями розвитку екологічної економіки (на прикладі території).
34. Економічні інструменти екологічної політики в контексті європейської інтеграції.
35. Еколого-економічна оцінка проєктів.
36. Капітальні інвестиції та поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища.
37. Механізм соціального захисту та його удосконалення (на прикладі).
38. Стратегічні цілі та політика підприємства у сфері соціальної відповідальності.
39. Напрями удосконалення бюджетно-податкової політики України в контексті євроінтеграції.
40. Напрями удосконалення грошово-кредитної політики України в контексті євроінтеграції.
41. Політика захисту національних інтересів в умовах глобалізації.
42. Напрями розвитку митно-тарифної політики України в умовах євроінтеграції.
43. Патентна політика в контексті європейської інтеграції.
44. Обґрунтування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємств (на прикладі).
45. Стратегічне управління розвитком агрохолдингу.

46. Стратегія розвитку банківських установ (країна).
47. Економічний механізм підвищення ефективності витрат підприємств у сфері торгівлі.
48. Напрями підвищення економічної безпеки підприємств в умовах невизначеності.
49. Економіко-фінансовий механізм формування зеленої економіки.
50. Обґрунтування напрямів покращення фінансово-економічних результатів діяльності сільськогосподарських підприємств.
51. Інноваційний механізм підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств.
52. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору України.
53. Економічна безпека та правове забезпечення інтелектуальної власності в Україні.
54. Продовольча безпека України в умовах глобалізації.
55. Стан та перспективи розвитку вітчизняного агропродовольчого виробництва в умовах євроінтеграції.
56. Формування та розвиток продовольчого ринку України в умовах євроінтеграції.
57. Розвиток екологічних інновацій у бізнесі
58. Матеріально-технічне забезпечення бізнесу в сучасних умовах
59. Напрями підвищення конкурентоспроможності продукції (на прикладі підприємства).
60. Інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору національної економіки.
61. Напрями розвитку ефективного органічного землеробства в Україні
62. Вітчизняний агропромисловий комплекс: стан, проблеми функціонування та перспективи розвитку.
63. Роль сільськогосподарської кооперції в національному виробництві
64. Формування людського капіталу територіальних громад.
65. Стан та перспективи розвитку вітчизняного агропродовольчого виробництва в умовах Євро інтеграції.
66. Перспективи забезпечення економічної безпеки підприємства
67. Стратегія управління діяльністю підприємств малого бізнесу
68. Соціальна відповідальність підприємств малого та середнього бізнесу
69. Стратегічне планування розвитку підприємства
70. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства
71. Ринкова стратегія підприємства в умовах конкурентного середовища
72. Обґрунтування ринкової стратегії підприємства на основі SWOT-аналізу господарського середовища

73. Стратегії цінової конкуренції аграрного бізнесу
74. Формування інвестиційних ресурсів аграрних підприємств.
75. Стратегія забезпечення ефективного розвитку аграрної та переробної сфер сільського господарства.
76. Сталий розвиток аграрного бізнесу в умовах євроінтеграції.
77. Організаційно-економічні засади розвитку зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств
78. Інтеграційний розвиток підприємництва в аграрному бізнесі України
79. Формування та реалізація стратегії підприємства.
80. Соціальна відповідальність бізнесу: світові надбання та практика України.
81. Вплив цифрових технологій на ефективність агробізнесу в Україні
82. Стратегічне управління бізнесом в умовах ринкової невизначеності в Україні
83. Інвестиційний клімат для бізнесу в Україні: проблеми та перспективи покращення
84. Сталий розвиток агробізнесу: екологічні та економічні аспекти
85. Вплив міжнародної торгівлі на розвиток агробізнесу в Україні
86. Використання біотехнологій в агробізнесі: можливості та загрози для України
87. Розвиток органічного агробізнесу в Україні: тенденції та перспективи
89. Бізнес-наслідки війни в Україні: оцінка втрат та шляхи відновлення
90. Роль державної підтримки у розвитку агробізнесу в Україні
91. Напрями підвищення ефективності витратами підприємств галузі роздрібної торгівлі.
92. Інноваційні підходи до управління ризиками в українському агробізнесі
93. Управління ризиками функціонування фермерських господарств.
94. Фінансове забезпечення діяльності закладів охорони здоров'я в умовах їх реформування.
95. Стратегічне управління розвитком агрохолдингу.
96. Розвиток екологічних інновацій в аграрному бізнесі.
97. Соціальна відповідальність аграрного бізнесу
98. Державне антикризове регулювання економіки України
99. Стратегічне управління брендом для підвищення конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.
100. Управління збутовою діяльністю суб'єкта господарювання у сфері агропідприємництва.

**Бланк заяви на затвердження теми та наукового керівника кваліфікаційної роботи
магістра**

Завідувачу кафедри _____

(назва кафедри)

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

студента (ки) _____ курсу _____ групи

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

З А Я В А

Прошу дозволити виконувати кваліфікаційну роботу магістра
на тему: _____

“ _____ ” _____ 202__ р.

(підпис)

Прошу затвердити тему і призначити керівником

(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Не заперечую: науковий керівник _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Консультантами _____

(вчене звання, прізвище, ім'я по батькові)

Завідувач кафедри _____

“ _____ ” _____ 202__ р.

До наказу: затвердити тему, керівника і консультантів

Декан факультету _____

“ _____ ” _____ 202__ р.

Додаток 3.

**Зразок листа-замовлення від підприємства (установи, організації) на
виконання дипломної роботи
(бажано оформити на бланку підприємства)**

Завідувачу кафедри економіки
Уманського НУС
д.е.н., професору _____

(П.І.Б.)

**ЛИСТ-ЗАМОВЛЕННЯ
НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ
зі спеціальності _____**
(шифр і назва спеціальності)

_____ в особі керівника
(повна назва підприємства, установи, організації)
_____ просить Вас доручити
(П.І.Б. керівника підприємства)
студенту Уманського НУС _____, що навчається
(П.І.Б.)
за спеціальністю _____ виконувати
дипломну роботу на тему _____
_____ у зв'язку з її актуальністю для підприємства.

Зобов'язуємось забезпечити студента необхідною інформацією щодо діяльності підприємства в межах теми дослідження.

Керівник підприємства
(установи організації) _____
(підпис, ініціали та прізвище)

**Зразок акта про впровадження результатів наукових досліджень у
діяльність підприємства
(бажано оформити на бланку підприємства)**

№ _____ від _____

Голові екзаменаційної комісії з підсумкової
атестації студентів освітнього рівня «магістр» зі
спеціальності 051 економіка

**АКТ
ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Цим актом підтверджується, що результати кваліфікаційної роботи
магістра на тему _____
(найменування теми, затвердженої наказом № _____ від «__» _____ 200__ р.)
яку виконано _____
(П.І.Б. студента-дипломника)
на кафедрі _____
(назва кафедри)
за спеціальністю _____
(шифр і назва спеціальності)
впроваджені у практичну діяльність _____
(найменування підприємства, де здійснювалось впровадження)

1. Вид впроваджених результатів _____
(удосконалення методів, організаційної структури,
технології керування, бізнес-плану тощо)

2. Характеристика масштабу впровадження _____
(покращення обліково-аналітичної роботи, діяльності підприємства в цілому тощо)

3. Новизна результатів дипломної роботи _____
(розроблено вперше..., удосконалено..., набуло подальшого розвитку...)

4. Економічний ефект від впровадження розробок та пропозицій дипломної роботи _____

(покращення умов праці, надання достовірної інформації, удосконалення структури керування, якості
обслуговування, автоматизація процесів виробництва тощо)

ВІД ВНЗ

ВІД ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник дипломної роботи

Керівник підприємства

(підпис)

П.І.Б.

(підпис)

П.І.Б.

Форма титульної сторінки кваліфікаційної роботи магістра

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА
Факультет економіки і підприємництва

Кафедра економіки

Допущено до захисту

“ _____ ” _____ 20____ р.

Зав. кафедри к.е.н., доцент

_____ **Алла ОСІПОВА**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ ТРУДОВОГО
ПОТЕНЦІАЛУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Виконала: студентка 2 курсу, групи 21м-е
спеціальності 051 економіка

ОПП «Бізнес-економіка»

Бойко Марина Юріївна

Науковий керівник - к.е.н., доцент

Шевченко Людмила Андріївна

Умань – 20____

Форма завдання на виконання кваліфікаційної роботи магістра
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра економіки

Спеціальність 051 Економіка

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Алла ОСІПОВА
“ ____ ” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

студенту _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по університету від “ ____ ” _____ 20__ року № _____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) _____

3. Вихідні дані до проекту (роботи) _____

4. Перелік питань, які потрібно розробити

5. Перелік графічного матеріалу

7. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи		
2.	Одержання індивідуального завдання		
3.	Складання календарного плану написання кваліфікаційної роботи		
4.	Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи - підбір та вивчення літератури - участь у виконанні науково-дослідних робіт - виконання курсових робіт - інші заходи		
5.	Уточнення теми кваліфікаційної роботи та календарного плану-графіка, виходячи зі специфіки базового підприємства, установи		
6.	Підготовка: - першого розділу - другого розділу - третього розділу - четвертого розділу - висновків		
7.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахування зауважень наукового керівника		
8.	Написання та оформлення роботи в остаточному варіанті		
9.	Одержання відгуку наукового керівника		
10.	Перевірка роботи на академічний плагіат		
11.	Попередній захист роботи на кафедрі		
12.	Затвердження роботи завідувачем кафедри		
13.	Одержання рецензії		
14.	Захист кваліфікаційної роботи		

Студент _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Орієнтовні строки здійснення етапів кваліфікаційного проектування

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Вибір теми кваліфікаційної роботи	впродовж першого місяця після зарахування на навчання
2.	Одержання індивідуального завдання	до початку переддипломної практики
3.	Складання календарного плану написання кваліфікаційної роботи	до початку переддипломної практики
4.	Підготовка до виконання кваліфікаційної роботи - підбір та вивчення літератури - участь у виконанні науково-дослідних робіт - виконання курсових робіт - інші заходи	впродовж 1-го року навчання
5.	Уточнення теми кваліфікаційної роботи та календарного плану-графіка, виходячи зі специфіки базового підприємства, установи	впродовж 1-го року навчання
6.	Підготовка: - першого розділу - другого розділу - третього розділу - висновків	в період після переддипломної практики
7.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи з урахування зауважень наукового керівника	за 25 днів до основного захисту
8.	Написання та оформлення роботи в остаточному варіанті	за 1-2 дні до відгуку керівника
9.	Одержання відгуку наукового керівника	за 1-2 дні до перевірки на плагіат
10.	Перевірка роботи на академічний плагіат	за 10 днів до попереднього захисту
11.	Попередній захист роботи на кафедрі	впродовж тижня перед затвердженням
12.	Затвердження роботи завідувачем кафедри	за 10 днів до основного захисту
13.	Одержання рецензії	за 2-3 дні до основного захисту
14.	Захист кваліфікаційної роботи	згідно графіка роботи ЕК

Зразок реферату на кваліфікаційну роботу магістра

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну роботу «Стан та тенденції соціально-економічного розвитку муніципального комплексу»

студента факультету економіки і підприємництва
Уманського національного університету садівництва

Бровченка Олександра Івановича

Стан соціального та економічного розвитку становлять в єдності соціально-економічний комплекс муніципального утворення. Тому основними показниками і характеристиками соціально-економічного комплексу є стан та ефективність використання земельних, виробничих, природних, людських, фінансово-інвестиційних ресурсів, розвиток підприємництва, освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, соціальної інфраструктури. Саме від цього залежить рівень добробуту та якість життя населення територіальної громади.

Основна мета кваліфікаційної роботи – проаналізувати стан та тенденції розвитку муніципального комплексу на прикладі Паланської територіальної громади Уманського району.

Перший розділ – теоретичний. В ньому досліджуються умови проведення реформи децентралізації, наукові концепції розвитку муніципального соціально-економічного комплексу, аналізується сутність і зміст понятійного апарату, що стосується даної проблеми.

Другий розділ – аналітичний. У ньому проводиться критичний аналіз ресурсного, виробничого і соціального потенціалу муніципального комплексу Паланської територіальної громади, визначаються фактори їх розвитку.

Третій розділ – проектний. В ньому розглядаються основні напрями розвитку муніципального соціально-економічного комплексу Паланської територіальної громади, пропонується прогнозний бюджет громади.

Основна частина роботи становить 50 друкованих аркушів. Робота містить 23 таблиці. Кількість використаних джерел становить 53 найменування наукових праць, електронних джерел мережі Інтернет та ін.

Анотація

В кваліфікаційній роботі досліджено сучасний стан та напрями розвитку муніципального соціально-економічного комплексу Паланської територіальної громади в умовах реформи децентралізації.

Ключові слова: реформа децентралізації, територіальна громада, муніципальний соціально-економічний комплекс, бюджет громади, соціальна інфраструктура.

Summary

The qualification work investigates the current state and directions of development of the municipal socio-economic complex of the Palanska territorial community in the context of decentralization reform.

Key words: reform of decentralization, territorial community, municipal socio-economic complex, budget of the community, social infrastructure.

Зразок оформлення змісту

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. РЕФОРМА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ – КЛЮЧОВА РЕФОРМА
УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

РОЗДІЛ 2. СТАН ТА ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ МУНІЦИПАЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ПАЛАНСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Особливості соціально-економічного стану Паланської сільської
територіальної громади

2.2. Показники економічного розвитку Паланської сільської об'єднаної
територіальної громади

2.3. Формування бюджетів об'єднаних територіальних громад в умовах
децентралізації

РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТА ЦІННОСТІ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ПАЛАНСЬКОЇ ГРОМАДИ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ (за наявності)

Зразок відгуку наукового керівника
ВІДГУК
на кваліфікаційну роботу магістра
факультету економіки і підприємництва
Уманського національного університету садівництва
спеціальність 051 «Економіка» ОПП «Бізнес-економіка»
Бровченка Олександра Івановича
на тему: «**Стан та тенденції соціально-економічного розвитку
муніципального комплексу**»

Особливістю сучасного етапу економічного розвитку України є усвідомлення того, що цей процес прямо залежить від стану розвитку територіальних громад, від уміння і бажання займатись місцевим розвитком своєї території. Бюджетна децентралізація сприяє покращенню показника ВВП країни, але і кожного муніципального комплексу.

Наявність потужного незадіяного резерву муніципального комплексу зумовлено як їх інвестиційною непривабливістю, так і недостатнім рівнем пріоритетності вирішенню проблем сільської економіки. Реалізація державою безпекової функції розвитку сільських територій є стратегічним інструментом подолання дестабілізуючих проявів, боротьби з бідністю сільського населення, забезпечення справедливого розподілу суспільних благ. Цим визначається актуальність теми роботи.

За період написання роботи Бровченко О.І. належним чином опрацював теоретичні аспекти та проблематику теми дослідження, а також детально вивчив сутність категорій. Автор розглядає особливості та соціально-економічні проблеми розвитку муніципального комплексу з метою визначення засобів і шляхів подолання цих проблем у Стратегії соціально-економічного розвитку Паланської територіальної громади.

Основна частина роботи становить 50 друкованих аркушів. Робота містить 23 таблиці. Кількість використаних джерел становить 53 найменування наукових праць, електронних джерел мережі Інтернет та ін.

Під час підготовки роботи студент продемонстрував відповідальне ставлення до виконання всіх етапів дипломного проектування, скрупульозність в роботі з даним. Зміст кваліфікаційної роботи та отримані результати свідчать про те, що її автор володіє основними прийомами економічних досліджень, здатен робити самостійні висновки, розробляти обґрунтовані рекомендації.

Вважаю, що кваліфікаційна робота відповідає всім вимогам, що пред'являються до досліджень такого рівня, може бути позитивно оціненою і рекомендованою до захисту перед ЕК, а її автор – Бровченко О.І. – заслуговує на присвоєння кваліфікації магістра з економіки.

**Науковий керівник, к.е.н.,
доцент кафедри економіки**

Людмила ШЕВЧЕНКО

Зразок рецензії
РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
факультету економіки і підприємництва
Уманського національного університету садівництва
спеціальність 051 «Економіка», ОПП «Бізнес-економіка»
Бровченка Олександра Івановича
на тему: «Стан та тенденції соціально-економічного розвитку
муніципального комплексу»

Актуальність теми.

Соціально-економічний розвиток муніципального комплексу є одним з основних пріоритетів державної політики України, спрямованої на підвищення стандартів життя сільського населення, поліпшення якості людського капіталу.

Особливе значення для соціально-економічного розвитку муніципального комплексу має розробка та реалізація Стратегій їх розвитку, метою яких є забезпечення сталого розвитку сільських територій, підвищення рівня життя сільського населення, охорона навколишнього природного середовища, збереження природних, трудових і виробничих ресурсів, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва. Планування і впровадження діяльності з розвитку муніципального комплексу здійснюється з врахуванням реформи децентралізації, яка відбувається в Україні. Тому тема роботи є досить актуальною.

Характеристика роботи.

Рецензована кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основний текст роботи викладено на 67 сторінках друкованого тексту. Робота містить 23 таблиці. Для висвітлення теоретичних положень теми автором опрацьовано 53 літературних джерел.

У представленій роботі автор розглядає особливості та соціально-економічні проблеми розвитку муніципального комплексу Паланської територіальної громади з метою визначення засобів і шляхів подолання цих проблем у Стратегії соціально-економічного розвитку громади.

В роботі досліджуються наукові концепції соціально-економічного розвитку муніципального комплексу, аналізується сутність і зміст понятійного апарату, що стосується даної проблеми, вивчається зарубіжний досвід розвитку сільських територій.

Автор проводить критичний аналіз проблем функціонування виробничої сфери, соціально-трудової сфери територіальної громади, здійснює аналіз соціальної інфраструктури.

Це дало можливість розробити слушні пропозиції щодо науково-обґрунтованих шляхів визначення стратегічних пріоритетів та цінностей соціально-економічного розвитку Паланської громади.

Бровченко О.І. на достатньому рівні опрацював теоретичні та методичні підходи щодо предмету дослідження, що дозволило вирішити поставлені завдання. Робота виконана на високому рівні, отримані результати характеризуються практичною цінністю.

Зауваження щодо змісту та оформлення роботи.

Поряд з позитивними сторонами, в роботі має місце ряд недоліків та дискусійних моментів:

- Таблиці 3.1 і 3.5 необхідно винести в додатки, оскільки вони займають дві сторінки;
- Стратегію соціально-економічного розвитку Паланської територіальної громади необхідно було доповнити відповідними розрахунками;
- висновки носять більше теоретичний характер, ніж практичний.

Загальний висновок.

В цілому можна зробити висновок, що кваліфікаційна робота за своїм змістом відповідає основним вимогам, що пред'являються до досліджень такого рівня, може бути допущена до захисту перед ЕК і заслуговує оцінки «добре», а її автор – Бровченко Олександр Іванович – присвоєння освітньої кваліфікації «Магістр з економіки».

**Рецензент, к.е.н., професор кафедри
підприємництва, торгівлі та біржової
діяльності Уманського НУС**

Дмитро СЕМЕНДА

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ
Кваліфікаційної роботи магістра

Здобувач _____

Тема кваліфікаційної роботи магістра _____

Елемент оцінювання	Критерії	Кількість балів
1. Змістовні та організаційні аспекти роботи		
1.1. Логіко-структурний рівень: витриманість логічного ланцюга тема-об'єкт-предмет-мета-завдання-висновки, обґрунтованість актуальності теми, відповідність побудови роботи її назві, взаємозв'язок назв розділів та підрозділів		0-6-8-10-12
1.2. Науково-теоретичний рівень	- якість бібліографічного аналізу; - аналіз понятійного апарату досліджуваної предметної галузі; - здатність здобувача до критичних зіставлень та узагальнень різних точок зору щодо постановки та вирішення досліджуваної проблеми; - наявність теоретично обґрунтованої авторської позиції щодо способу розв'язання проблеми; - виконання календарного плану підготовки кваліфікаційної роботи магістра.	0-6-8-10-12
1.3. Аналітико-методичний рівень	- глибина проведеної діагностики проблеми; - відповідність використаного методичного інструментарію меті й завданням дослідження, - коректність інтерпретації результатів застосування інструментів; - здатність здобувача до комбінування та рекомбінування вихідної інформації (перетворення неупорядкованого масиву в аналітичні таблиці тощо);	0-6-8-10-12
1.4. Конструктивний рівень	- експериментальне підтвердження пропозицій (сутність, економічне обґрунтування, доцільності реалізації запропонованих заходів); - обґрунтування очікуваного (якісного або кількісного) ефекту для функціонування бізнесу; - рекомендації щодо впровадження запропонованих заходів;	0-6-8-10-12
1.5. Рівень наукової етики	- розвиненість мови, оригінальність авторського стилю викладання матеріалу; - дотримання в тексті правил оформлення рукопису та посилань на використані джерела, норм етики цитування	0-6-8-10-12
1.6. Організаційний рівень: ритмічність виконання дослідження, дотримання регламенту, своєчасне виправлення недоліків, урахування зауважень наукового керівника		0-6-8-10
Разом за розділом 1:	Максимум - 70 балів (оцінює науковий керівник)	
2. Якість захисту роботи		
2.1. Доповідь: уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження		0-6-8-10
2.2. Відповіді на запитання: здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди		0-6-8-10
2.3. Якість підготовки ілюстративного матеріалу, володіння культурою презентації		0-6-8-10
Разом за розділом 2:	Максимум — 30 балів (оцінює ЕК за результатами захисту роботи)	
Робота в цілому	Максимум – 100 балів	